

SAMEN SOCIAAL DOMEIN RIVIERENLAND

Deeluitvoeringsprogramma jeugd

**2026 -
2028**

Voorwoord

In Rivierenland werken we al hard aan betere jeugdhulp. Professionals, gemeenten en partners zetten zich dagelijks in om jongeren en gezinnen te ondersteunen op een manier die werkt: dichtbij en passend. Toch weten we ook dat het nog beter kan - en moet.

Met dit uitvoeringsprogramma zetten we als acht gemeenten samen de volgende stap. We bouwen voort op de koers die we hebben afgesproken: beter luisteren naar de jongeren, minder versnippering, meer samenwerking. Minder administratie, meer ruimte voor vakmanschap. En: sneller passende hulp, waar mogelijk thuis, en altijd goed georganiseerd.

Dit programma is geen blauwdruk, maar een lerende aanpak. In werkgroepen wordt gewerkt, getest, bijgesteld en verbeterd. Daarbij benutten we data, praktijkervaring én de blik van de jongeren zelf. Zo komen we samen tot oplossingen die wérken.

We zijn trots op de samenwerking tot nu toe – en kijken uit naar wat we samen gaan bereiken. Want alleen samen bouwen we aan een jeugdstelsel dat toekomstbestendig is én blijft.

Mischa Peters

Wethouder Culemborg

Dave Verbeek

Wethouder Tiel

Inhoudsopgave

1.	PROGRAMMADEFINITIE	4
1.1.	 ACHTERGROND PROGRAMMA	4
1.2.	 DOEL VAN HET PROGRAMMA	5
1.3.	 RESULTATEN.....	5
2.	INHOUDELIJKE KOERS.....	8
2.1.	 ACTIELIJNEN	8
2.2.	 VERDIEPING ACTIELIJNEN	10
3.	PROJECTSPECIFICATIES	13
3.1.	 SCOPE VAN HET PROGRAMMA	13
3.2.	 BUITEN DE SCOPE VAN HET PROGRAMMA	13
3.3.	 RANDVOORWAARDEN	14
4.	PROGRAMMA ORGANISATIE EN BEHEER	16
4.1.	 OPDRACHTGEVER.....	16
4.2.	 PROGRAMMA ORGANISATIE	16
4.3	 UITGANGSPUNTEN WERKGROEPEN.....	19
5.	UITVOERING PROGRAMMA	23
5.1	 AANPAK	23
5.2	 VERANTWOORDING EN LEREND EVALUEREN	32
5.3	 COMMUNICATIE.....	32
6.	RISICO EN BEHEERSMAATREGELEN	35
7.	PLANNING.....	37
8.	BEGROTING	38

1. Programmadefinitie

1.1. Achtergrond programma

Voor jeugdigen en hun ouders willen we toegankelijke, kwalitatieve én betaalbare jeugdhulp realiseren. Dit streven vindt plaats in een complexe context. Veel gemeenten staan onder financiële druk, terwijl de noodzaak om te vernieuwen en samen te werken onverminderd groot is. De opgaven in het sociaal domein zijn omvangrijk en vragen om een gezamenlijke en doelgerichte aanpak.

Binnen de regio hebben acht gemeenten (Buren, Culemborg, Neder-Betuwe, Maasdriel, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel) daarom de handen ineengeslagen. Door samenwerking vergroten we onze slagkracht, beperken we de kwetsbaarheid van afzonderlijke gemeenten en creëren we een stevig fundament voor duurzame jeugdhulp. Deze koers sluit aan bij de landelijke Hervormingsagenda Jeugd en de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) van de VNG, waarin het belang van robuuste jeugdregio's en gezamenlijke regiovisies wordt onderstreept.

Een belangrijk instrument om onze ambities waar te maken, is de gezamenlijke inkoopstrategie die we in de basis al hebben ingericht op samenwerking tussen gemeenten, verwijzers, ketenpartners en zorgaanbieders. Deze strategie ondersteunt een integrale en samenhangende uitvoering van jeugdhulp, waarbij we gezamenlijke verantwoordelijkheid nemen voor passende hulp op de juiste plek en het juiste moment.

Om de ambities uit onze visie verder uit te werken en te realiseren, zijn we daarnaast een samenwerking aangegaan met het Team Aanpak Wachttijden. Deze samenwerking helpt ons om doelgericht knelpunten aan te pakken en de toegang tot passende jeugdhulp te verbeteren.

De regiovisie die we met elkaar hebben opgesteld, vormt het strategisch kader waarin we onze gezamenlijke ambities beschrijven. Maar visie alleen is niet voldoende. De uitvoering daarvan vraagt om concrete stappen, duidelijke afspraken en een tijdpad. Daarom werken we onze visie uit in dit Uitvoeringsprogramma Jeugd 2026-2028.

In dit Uitvoeringsprogramma concretiseren we de ambities uit de visie en geven we richting aan hoe we deze gaan realiseren. Hierbij betrekken we actief onze partners: zorgaanbieders, gecertificeerde instellingen, onderwijs, huisartsen, GGD en niet in de laatste plaats jeugdigen en hun ouders. Want alleen samen kunnen we zorgen voor een toekomstbestendige jeugdhulp, die recht doet aan de behoeften van jeugdigen én die haalbaar en betaalbaar blijft voor gemeenten. Om onze ambities daadwerkelijk te realiseren, maken we tot eind 2025 gebruik van de ondersteuning van het landelijke Team Aanpak Wachttijden. Dit team brengt aanvullende expertise in op het gebied van systemisch ontwerp, data-analyse en projectleiding. Zij begeleiden werkgroepen, ondersteunen bij verdiepende analyses en helpen ons om tot werkbaar en gedragen oplossingsrichtingen te komen.

De samenwerking met Team Aanpak is tijdelijk en aanvullend, met behoud van regie binnen de regio zelf. Deze ondersteuning draagt wezenlijk bij aan het tempo, de samenhang en het lerend vermogen binnen dit uitvoeringsprogramma.

1.2. Doel van het programma

Een toekomstbestendig, bereikbaar en betaalbaar jeugdhulpsysteem in Rivierenland, waarin kinderen en gezinnen zoveel mogelijk zelfstandig, veilig en veerkrachtig kunnen opgroeien en ontwikkelen, met passende hulp als dat nodig is.

1.3. Resultaten

Minder instroom in gespecialiseerde jeugdhulp

In 2028 worden minder kinderen en jongeren verwezen naar gespecialiseerde jeugdhulp, omdat alledaagse opvoed- en ontwikkelingsvragen eerder en effectiever worden opgevangen binnen de sociale basis. Stevige lokale teams bieden passende ondersteuning dichtbij huis, waardoor normaliseren en preventie beter tot hun recht komen.

Sterkere lokale teams met integrale aanpak

Uiterlijk in 2028 hebben alle lokale teams in de regio hun werkwijze versterkt. Ze werken met een brede blik en verklarende analyse, en zijn integraal ingericht door nauwe samenwerking en gedeelde werkafspraken

met regionale partners zoals onderwijs, jeugdgezondheidszorg en verwijzers. Hierdoor krijgen gezinnen sneller en beter passende ondersteuning.

Minder uithuisplaatsingen, meer ondersteuning thuis

In 2028 zijn er minder (dreigende) uithuisplaatsingen doordat gezinnen tijdig intensieve, passende ondersteuning krijgen binnen hun eigen leefomgeving. Lokale teams zetten eerder in op netwerkgerichte interventies en informele hulp zoals steunouders, buurtgezinnen en de JIM-aanpak, zodat jeugdigen zo thuis mogelijk kunnen opgroeien.

Betere datakwaliteit, minder administratieve lasten

In 2028 werken gemeenten en aanbieders met uniforme en beter afgestemde administratieve processen. Door verbeterde registratie, duidelijke definities en gezamenlijke datasprints is de datakwaliteit toegenomen en zijn fouten in berichtenverkeer verminderd. Tegelijkertijd is de administratieve druk bij backoffices afgenomen, wat zorgt voor meer tijd en ruimte voor inhoud.

Meer duurzame en gelijkwaardige samenwerking

In 2028 is er sprake van een stevig, duurzaam samenwerkingsklimaat tussen gemeenten, aanbieders, verwijzers, onderwijs, jeugdgezondheidszorg en ouders.

Er is meer duidelijkheid over rollen en verantwoordelijkheden, informatie wordt open gedeeld, en samenwerking is gebaseerd op vertrouwen, gezamenlijke doelen en structurele reflectie en verbetering.

1.4. Doelgroep

De primaire doelgroep van het programma betreft jeugdigen en hun gezinnen binnen de regio Rivierenland die ondersteuning nodig hebben bij opgroeien en opvoeden. Hierbij ligt het accent op jeugdigen met complexe hulpvragen, maar ook op gezinnen die (tijdelijk) ondersteuning nodig hebben vanuit het informele en professionele netwerk. Daarnaast zijn lokale teams, scholen, zorgaanbieders, huisartsen en andere maatschappelijke partners belangrijke stakeholders en secundaire

doelgroepen binnen het programma, vanwege hun cruciale rol in de signalering, ondersteuning en samenwerking.

2. Inhoudelijke koers

2.1. Actielijnen

De inhoudelijke koers van dit programma bouwt voort op de regiovisie jeugdhulp Rivierenland, die eerder is vastgesteld door de acht betrokken gemeenten. In deze visie staat het belang van normaliseren, het versterken van de pedagogische basis, en betere samenwerking centraal. De visie geeft richting, maar is bewust breed en ruimtegevend geformuleerd. Om deze visie te vertalen naar concrete verandering, zijn vijf actielijnen benoemd. Vier daarvan zijn direct ontleend aan de uitgangspunten uit de regiovisie. De vijfde actielijn – robuuste samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid – is daaraan toegevoegd naar aanleiding van terugkerende signalen uit werksessies, beleidsnetwerken en gesprekken met professionals. Deze actielijn bleek onmisbaar om de gewenste samenhang in uitvoering en besluitvorming daadwerkelijk te realiseren. De actielijnen vormen samen het inhoudelijke fundament van het programma en zijn direct verbonden aan de vijf resultaatdoelen uit hoofdstuk 1.3. Ze geven richting aan de thematische werkgroepen, helpen scherp te brengen in keuzes, en bieden houvast bij het formuleren van acties en pilots. Daarbij sluiten ze inhoudelijk aan op zowel regionale praktijkvraagstukken als de ambities van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd.

Normaliseren en versterken van de pedagogische basis

De afgelopen jaren is het gebruik van jeugdhulp sterk toegenomen, vooral bij lichte vormen van hulp. Deze actielijn draait om het besef dat niet elk probleem een diagnose of traject vraagt. Door te investeren in opvoedondersteuning, psycho-educatie en het versterken van alledaagse netwerken (zoals school en buurt), zorgen we ervoor dat ouders en jongeren zich gesteund voelen en kleine problemen niet uitgroeien tot zorgvragen. Dit past bij de visie dat normaliseren méér is dan preventie: het gaat om het creëren van veerkrachtige omgevingen waarin verschillen en tegenslagen bespreekbaar en dragelijk zijn.

Sterke lokale teams als integrale voordeur

De lokale teams zijn essentieel in het vroegtijdig en passend ondersteunen van gezinnen.

In de regiovisie is benoemd dat deze teams vaak beperkt worden bereikt (slechts 2% van de ouders meldt zich direct bij de gemeente). Daarom investeren we in de zichtbaarheid, deskundigheid en positionering van lokale teams. Zij moeten integraal kunnen werken, samen met scholen, huisartsen en andere partners, met ruimte voor een verklarende analyse, casusregie en gezamenlijke besluitvorming. Zo organiseren we een sterke, laagdrempelige toegang die voorkomt dat gezinnen verdwalen in het systeem.

Zo thuis mogelijk – investeren in het netwerk

Elke jeugdige verdient het om op te groeien in een veilige, vertrouwde omgeving. Als het thuis even niet lukt, moet de zorg 'zo thuis mogelijk' zijn – denk aan pleegzorg of kleinschalige woonvormen. Daarbij richt deze actielijn zich op het voorkomen van uithuisplaatsingen door vroeg en intensief in te zetten op ondersteuning in de thuissituatie. Met behulp van netwerkgerichte methoden zoals JIM, steunouders en familie-interventies willen we een duurzame oplossing bieden. De regiovisie benadrukt dat het vaak niet het kind is dat faalt, maar de omgeving die onder druk staat – die moet dus centraal staan in onze aanpak.

Datagedreven en eenvoudig organiseren

Om beter te kunnen sturen op inhoud én kosten van jeugdhulp, zetten we in op datagedreven werken. We benutten (lokale) trends in zorgbehoeften en richten ons op het terugdringen van administratieve lasten. In het uitvoeringsprogramma investeren we daarom in datasprints, de doorontwikkeling van een regionaal dashboard en het standaardiseren van administratieve processen.

Het doel is om te komen tot heldere, gedeelde informatie die direct toepasbaar is voor sturing en verantwoording. Hoge datakwaliteit is hierbij cruciaal: alleen met uniforme definities en betrouwbare gegevens kunnen beleidsadviseurs scherp analyseren, tijdig bijsturen en onderbouwde keuzes maken. Dit leidt tot minder fouten in het berichtenverkeer, minder dubbele

registraties en meer ruimte voor de professional. Deze actielijn vormt daarmee een belangrijke randvoorwaarde voor effectieve samenwerking, beleidsbijsturing en de financiële houdbaarheid van het stelsel.

Duurzame samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid

Een duurzame samenwerking is essentieel om de overige ambities te realiseren én om voorbereid te zijn op toekomstige uitdagingen in het jeugdzorgveld. Deze actielijn richt zich op het versterken van de onderlinge samenhang tussen gemeenten, aanbieders, verwijzers en andere partners. Gezamenlijke sturing, gedeelde besluitvorming en voorspelbare samenwerking zijn nodig om tot integrale, effectieve hulp te komen. In de regiovisie beschreven we al dat deze actielijn onmisbaar is om de gewenste samenhang in uitvoering en besluitvorming daadwerkelijk te realiseren. Daarom bouwen we aan een gedeelde opdracht, duidelijke afspraken over rollen en transparante informatie-uitwisseling – zodat we als regio één lijn trekken in beleid én praktijk.

2.2. Verdieping actielijnen

Om de actielijnen concreet te maken, zijn drie thematische werkgroepen gestart. Elke werkgroep richt zich op een belangrijke fase in de route die gezinnen afleggen binnen de jeugdhulp: van het eerste contact tot de afronding van hulp. Samen met professionals, gemeenten, aanbieders en gezinnen onderzoeken de werkgroepen wat goed gaat, waar het schuurt, en welke (waar mogelijk evidence based) oplossingsrichtingen kansrijk zijn. Op basis van deze inzichten worden voorstellen gedaan voor gerichte acties of pilots. De drie werkgroepen zijn:

1. Werkgroep Gecoördineerde Instroom

Deze werkgroep richt zich op de voorkant van de jeugdhulp. Doel is om signalen vroegtijdig op te vangen en gezinnen sneller toegang te geven tot passende ondersteuning vanuit de sociale basis. De werkgroep onderzoekt hoe de samenwerking tussen lokale teams, scholen, wijkvoorzieningen en verwijzers versterkt kan worden, zodat gezinnen niet tussen wal en schip vallen of onnodig worden doorverwezen.

2. Werkgroep Gezamenlijke Instap

Deze werkgroep kijkt naar de manier waarop hulp start. De centrale vraag is hoe we samen kunnen zorgen dat gezinnen direct goed geholpen worden, met gedeelde analyse en afgestemde inzet. Er is aandacht voor onder andere 'first time right', het organiseren van een vaste contactpersoon, en het versterken van relationele en contextuele factoren die bijdragen aan effectievere hulp.

3. Werkgroep Duurzame Uitstroom

Deze werkgroep buigt zich over de afronding van hulp. Het doel is om terugval te voorkomen, ondersteuning stapsgewijs af te bouwen, en gezinnen of jongeren te begeleiden richting zelfstandigheid. Daarbij wordt gekeken naar de rol van het netwerk, het borgen van nazorg, en het verbeteren van overgangen – bijvoorbeeld de leeftijdsgrens van 18 jaar.

De werkgroepen bevinden zich nu in de fase van verdieping en verkenning. Op basis van praktijkervaringen, data en landelijke inzichten worden oplossingsrichtingen uitgewerkt. Deze worden waar mogelijk kleinschalig getest. Wat werkt, wordt verder ontwikkeld richting concrete pilots.

Naar welke opbrengsten werken we toe?

De werkgroepen en de bredere inspanningen binnen dit programma zijn erop gericht om merkbare verbeteringen te realiseren in de praktijk van gezinnen en in de samenwerking tussen gemeenten, professionals en aanbieders. De opbrengsten liggen nog niet vast, maar we werken samen toe naar het volgende perspectief:

Voor gezinnen

Gezinnen worden eerder, beter en dichter bij huis geholpen. De juiste hulp komt sneller op gang, sluit beter aan op hun situatie, en is gericht op het versterken van hun eigen netwerk en veerkracht. Door inzet op een vaste contactpersoon en meer samenhang in ondersteuning ervaren gezinnen minder versnippering en meer overzicht. Ook de afronding van hulp gebeurt met aandacht, begeleiding en waar nodig nazorg, zodat terugval zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Voor gemeenten en ketenpartners

Door gezamenlijke inzet op betere instroom, effectieve samenwerking en eenvoudiger organiseren ontstaat meer grip op het geheel van jeugdhulp. Gemeenten en ketenpartners krijgen gezamenlijk beter zicht op instroom, duur en zwaarte van trajecten, wat helpt bij sturing op inhoud en kosten. Door meer eenduidigheid in processen en verantwoordelijkheden neemt de administratieve belasting af en komt er meer ruimte voor vakmanschap. Samenwerking in en rond de lokale teams wordt versterkt, wat bijdraagt aan een stevigere sociale basis en minder doorverwijzingen naar zwaardere zorg.

Voor de regio als geheel

De samenwerking binnen Rivierenland ontwikkelt zich richting een steviger en beter samenhangend jeugdhulpstelsel. De werkgroepen brengen kennis en ervaring uit de praktijk samen, en zetten die om in verbeteringen in beleid, uitvoering en werkwijzen. Door continu te reflecteren, te testen en bij te sturen, ontstaat een werkende aanpak die aansluit bij wat kinderen, jongeren en gezinnen nodig hebben. Zo ontstaat stap voor stap een regionaal stelsel dat beter werkt: overzichtelijker, meer samenhangend en beter voorbereid op de toekomst. Daarbij wordt actief de verbinding gezocht sociaal domein breed waaronder met Wmo, Beschermd Wonen, en IZA.

Aansluiting bij landelijke koers

Met deze actielijnen sluiten we aan op de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. Thema's als het versterken van de sociale basis, eenvoudig organiseren en meer ruimte voor professionele afweging staan centraal, zowel landelijk als regionaal. Door deze aansluiting leveren we als regio een bijdrage aan de noodzakelijke systeemvernieuwing en voldoen we aan landelijke uitgangspunten voor transformatie. Dit biedt richting en versterkt de afstemming met landelijke partners.

3. Projectspecificaties

3.1. Scope van het programma

Het programma richt zich op de doorontwikkeling van een toekomstbestendig, betaalbaar en toegankelijk jeugdhulpsysteem in Rivierenland, zoals uitgewerkt in de Regiovisie Jeugdhulp 2023-2026 en de Uitvoeringsagenda Jeugd 2026-2028. De scope omvat het versterken van de pedagogische basis, normaliseren van hulpvragen, het realiseren van integrale samenwerking in de uitvoering, het terugdringen van uithuisplaatsingen en het verbeteren van de data-gedreven sturing.

Hierbij is expliciet aandacht voor het lokaal maatwerk in de toegang, en regionale samenwerking op het gebied van inkoop, monitoring en kwaliteitsverbetering. Het programma sluit aan op landelijke ontwikkelingen, zoals de Hervormingsagenda Jeugd.

3.2. Buiten de scope van het programma

Het Uitvoeringsprogramma richt zich op het versterken en vernieuwen van de jeugdhulp in Rivierenland zoals vastgelegd in de Regiovisie Jeugdhulp. Andere maatschappelijke opgaven, zoals ondersteuning via de Wmo (bijvoorbeeld jongvolwassenen 18+), gezondheidsbeleid onder het GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) en integrale zorg zoals beoogd in het IZA (Integraal Zorgakkoord), vallen formeel buiten de scope van dit programma. Dat betekent echter niet dat er geen verbinding wordt gelegd. Waar de opgaven elkaar raken, benutten we actief de koppelkansen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de aansluiting tussen jeugdhulp en Wmo, gezamenlijke inzet op preventie, of het versterken van regionale samenwerking rond contractering, datakwaliteit en domein overstijgende ondersteuning. Deze verbindingen worden gelegd via afstemming in werkgroepen, informele lijnen en ambtelijke en bestuurlijke tafels.

Bijvoorbeeld, via IZA wordt gewerkt aan het versterken van de mentale gezondheidszorg. Dit sluit aan bij onze inzet op normaliseren en preventie. Via GALA kunnen we samenwerken aan wijkgerichte preventieve initiatieven, zoals het versterken van opvoedondersteuning. Deze raakvlakken benutten we door in pilots ook de verbinding te zoeken met deze programma's.

3.3. Randvoorwaarden

Bestuurlijk en ambtelijk commitment

Alle deelnemende gemeenten onderschrijven de Regiovisie Jeugdhulp en dragen actief bij aan de uitvoering via deelname aan werkgroepen, besluitvorming en capaciteitsinzet.

Inzet van bestaande structuren

We maken gebruik van bestaande overleg- en samenwerkingsstructuren binnen de regio (zoals het MO, kernteam en lokale toegang), zodat geen nieuwe lagen ontstaan, maar bestaande verantwoordelijkheden versterkt worden.

Capaciteit uit eigen geledingen

In lijn met het uitgangspunt van gezamenlijke verantwoordelijkheid leveren gemeenten en ketenpartners capaciteit voor projectleiding, ondersteuning en werkgroepen vanuit eigen organisatie, zoals ook vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst.

Financiële doelmatigheid

Budget wordt doelgericht ingezet, met focus op uitvoering van pilots. Voorafgaand aan inzet is een expliciet go/no-go moment ingebouwd, waarin gemeenten besluiten over voortzetting. Overgebleven middelen vloeien terug naar de regio.

Heldere besluitvorming en taakverdeling

Afspraken over rollen, taken en verantwoordelijkheden worden vastgelegd via een regionaal samenwerkingsovereenkomst, inclusief escalatielijnen, eigenaarschap en mandaat.

Datagedreven sturing

We bouwen voort op het in ontwikkeling zijnde regionale dashboard. Daarbij geldt als randvoorwaarde dat datakwaliteit, uniforme definities en gebruiksvriendelijke ontsluiting geborgd zijn.

Ruimte voor participatie

Structurele betrokkenheid van ervaringsdeskundigen en uitvoerende professionals is essentieel. Hun inbreng wordt gefaciliteerd binnen werkgroepen en bijeenkomsten.

Goede afstemming met aanpalende domeinen

Hoewel het programma zich richt op jeugdhulp, is aansluiting met thema's uit Wmo, IZA en GALA noodzakelijk om doorlopende lijnen, preventie en contractstandaarden goed op elkaar af te stemmen.

4. Programma organisatie en beheer

4.1. Opdrachtgever

De gemeenten in Rivierenland zijn gezamenlijk opdrachtgever voor het uitvoeringsprogramma jeugd. Zij stellen de kaders vast, besluiten over de inzet van middelen en zijn eindverantwoordelijk voor de resultaten. Het programma sluit aan bij de bestaande samenwerkingsafspraken die regionaal zijn vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst (SOK)

De programmamanager ondersteunt de gemeenten in deze rol door de uitvoering te coördineren, de voortgang te bewaken en voorstellen van werkgroepen en kernteam te agenderen. Daarmee vormt de programmamanager de schakel tussen uitvoering en bestuurlijke besluitvorming.

De verdere uitwerking van besluitvormingsmomenten, de rol van RBJ en SO en de inrichting van pilots en experimenten is opgenomen in hoofdstuk 4.3 en hoofdstuk 5.1.

4.2. Programma organisatie

Bestuurlijke trekkers		Rol
Mischa Peters	Wethouder Culemborg	Bewaakt voortgang
Dave Verbeek	Wethouder Tiel	Bewaakt voortgang

Programmateam		Rol
Jochem Huibers	Regionaal beleidsadviseur	Projectleider en eerste aanspreekpunt
Jantien Jongepier	Regionaal beleidsadviseur	Projectleider
Barbara van Beuningen	Leveranciersmanager	Deelnemer
Sophie Holierhoek	Team Aanpak	Systemisch ontwerper
Eva Schweizer	Team Aanpak	Systemisch ontwerper
Tobias van den Muijsenberg	Team Aanpak	Projectleider

Werkgroep 1 Gecoördineerde Instroom		Rol
Clara Kooreman	Beleidsadviseur jeugd, Gemeente Culemborg	Trekker werkgroep
Irene Hegeman	Regiomanager Karakter	Trekker werkgroep
Annette Wilting	Teamleider toegang gemeente Culemborg	Deelnemer
Elise van de Brink	Ervaringsdeskundige, Ixta Noa	Deelnemer
Marije Dirksen	Manager Mozaïek Welzijn	Deelnemer
Eva Schweizer	Systemisch ontwerper Team aanpak	Deelnemer

Kernteam		Rol
Edysia Grudzinska	Beleidsadviseur jeugd	Deelnemer
Clara Kooreman	Beleidsadviseur jeugd	Deelnemer
José van Kooten	Beleidsadviseur jeugd	Deelnemer
Irene Hegeman	Regiomanager Karakter	Deelnemer
Gert Jan van Vorst	Contractmanager Entrea- Lindenhout	Deelnemer
Marry van Baren	Beleidsmedewerker Zorggroep Gelders Rivierenland	deelnemer
Frieda de Jonge	Teamleider JBG Rivierenland	Deelnemer
Elise van den Brink	Medewerker Ixta Noa	Deelnemer
Ali Essousi	Strategisch adviseur Deur 8	Deelnemer
Sascha Mulder	Directeur SCIO	Deelnemer

Werkgroep 2 Gezamenlijke Instap		Rol
Edysia Grudzinska	Beleidsadviseur Gemeente Tiel	Trekker werkgroep
Ali Essousi	Strategisch Adviseur, Deur8	Trekker werkgroep
Barbara van Beuningen	Leveranciersmanager Wmo Jeugd, Regio Rivierenland	Deelnemer
Sascha Mulder	Praktijkhouder en psycholoog, SCIO	Deelnemer

Mariska Harder	Consulent Jeugd Tiel	Deelnemer
Ronald Eitens	William Schrikker	Deelnemer
Sophie Holierhoek	Systemisch ontwerper Team aanpak	Deelnemer

Werkgroep 4 Datakwaliteit		Rol
Jochem Huibers	Regionaal beleidsadviseur	Trekker werkgroep
Gert-Jan van Vorst	contractmanager, Entrea Lindenhout	Trekker werkgroep
Roelof-jan Dekens	Leveranciersmanager Wmo Jeugd Serviceorganisatie	Deelnemer
Stevianne Groeneveld	Regionaal Data-analist Service organisatie	Deelnemer
Auke Mollema	Adviseur Data en Informatie Aanpak Wachttijden	Deelnemer
Eelco de Winter	Adviseur Data en Informatie Aanpak Wachttijden	Deelnemer
Eva Schweizer	Systemisch ontwerper Team aanpak	Deelnemer

Werkgroep 3 Duurzame Uitstroom		Rol
José van Kooten	beleidsadviseur, Gemeente West-Betuwe	Trekker werkgroep
Gert-Jan van Vorst	contractmanager, Entrea Lindenhout	Deelnemer
Niels Naaldenberg	beleid / troubleshooter, Jeugdbescherming Gelderland	Deelnemer
Pierrette de Ruijter	directeur, Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs	Deelnemer
Ingrid Huisinga	Coördinator team sociaal West Betuwe	Deelnemer
Sophie Holierhoek	Systemisch ontwerper Team aanpak	Deelnemer

Werkgroep 5 Duurzame samenwerking		Rol
Jochem Huibers	Regionaal beleidsadviseur	Trekker werkgroep
Volgt		
Volgt		
Volgt		
Volgt		
Volgt		
Sophie Holierhoek	Systemisch ontwerper Team aanpak	Deelnemer

4.3 Uitgangspunten werkgroepen

De thematische werkgroepen hebben als doel om de programmadoelen te vertalen naar uitvoerbare oplossingen. Ze vormen een belangrijk onderdeel van de uitvoering en zijn erop gericht om de geformuleerde ambities verder te verdiepen en te concretiseren.

Binnen de werkgroepen wordt gewerkt aan verdiepende analyses van opgaven en knelpunten, het verkennen en uitwerken van oplossingsrichtingen, en het voorbereiden en testen van pilots voor de periode 2026–2028. We hanteren daarbij een iteratief en lerend

werkproces. Dat betekent dat we in stappen werken, reflecteren op ervaringen en bijsturen waar nodig. Deze cyclus van onderzoeken, testen, reflecteren en aanpassen (Plan-Do-Reflect-Act) creëert ruimte voor voortschrijdend inzicht en benut opgedane kennis direct in vervolgstappen. Concretere werkvormen, zoals datasprints of kleinschalige experimenten, worden ingezet om oplossingsrichtingen uit te proberen voordat deze worden opgeschaald naar pilots.

Go/no-go-momenten en toetsing

Voor iedere pilot zijn vooraf go/no-go-momenten ingebouwd. Werkgroepen rapporteren hun voortgang, knelpunten en leeropbrengsten volgens een vast format. Het kernteam beoordeelt deze rapportages en adviseert over voortzetting, bijstelling of beëindiging. Pilots en nieuwe initiatieven die extra middelen vragen, worden daarnaast in DIN-format uitgewerkt en ter toetsing voorgelegd aan het Regionaal Beleidsoverleg Jeugd (RBJ) en het Strategisch Overleg (SO). Pas na positieve advisering in deze gremia komt budget beschikbaar voor uitvoering.

Ruimte voor experimenten en innovatie

Naast de formele pilots blijft er binnen de werkgroepen ruimte voor kleinschalige experimenten en try-outs die geen aanvullende middelen vragen. Deze experimenten zijn bedoeld om te leren, te vernieuwen en inzichten direct toe te passen. Wat werkt, wordt opgeschaald richting pilot; wat niet werkt, wordt bijgesteld of beëindigd. Zo combineren we bestuurlijke grip met de flexibiliteit om in de praktijk te leren en te innoveren.

Samenstelling en ondersteuning

De werkgroepen zijn divers samengesteld en sluiten qua expertise aan op het thema. Beleidsadviseurs, zorgaanbieders, ervaringsdeskundigen, onderwijs, huisartsen en lokale teams nemen deel; bij complexe vraagstukken wordt aanvullende expertise toegevoegd. Het programmateam begeleidt de werkgroepen, bewaakt de voortgang, ondersteunt bij ontwikkeling van pilots en zorgt voor verbinding met bestuurlijke lijnen.

Rol kernteam

Het kernteam fungeert als strategisch-tactisch overlegplatform, met vertegenwoordigers van gemeenten en ketenpartners. Het bewaakt de voortgang, toetst voorstellen uit de werkgroepen en adviseert richting RBJ en SO.

De rol van de systemisch ontwerper

Binnen het uitvoeringsprogramma zetten we een systemisch ontwerper in als onderdeel van het kernteam. Systemisch ontwerp helpt ons de samenhang tussen opgaven, processen en verantwoordelijkheden zichtbaar te maken en structurele verbeteringen te realiseren.

De systemisch ontwerper vervult daarbij meerdere rollen:

- **Verbindend werken:** brengt perspectieven van gemeenten, aanbieders, professionals, ouders en jongeren samen in een gedeelde analyse.

- **Oorzaken achterhalen:** helpt onderscheid te maken tussen symptomen en kernoorzaken, zodat interventies gericht zijn op structurele knelpunten.
- **Complexiteit inzichtelijk maken:** visualiseert processen, knelpunten en oplossingsrichtingen, waardoor besluitvorming eenvoudiger en beter gedragen wordt.
- **Lerend werken en pilots begeleiden:** ondersteunt werkgroepen bij het iteratief testen, evalueren en verbeteren van oplossingen binnen de gekozen actielijnen.
- **Beweging organiseren:** helpt om draagvlak te ontwikkelen en succesvolle interventies op te schalen.

Met de inzet van systemisch ontwerp vergroten we de kans dat verbeteringen daadwerkelijk bijdragen aan onze regionale doelen: minder instroom in zware jeugdhulp, sterkere lokale teams, minder uithuisplaatsingen, betere datakwaliteit en een duurzaam samenwerkingsklimaat.

Nieuwe initiatieven

Nieuwe initiatieven kunnen gedurende de looptijd worden ingebracht via het DIN-format (Doelen – Inspanningen – Netwerk). Dit biedt structuur en helpt bij het afwegen van voorstellen. Na beoordeling door het kernteam volgen zij dezelfde besluitvormingslijn als pilots: toetsing door RBJ en SO, waarna budget kan worden toegekend.

Positie Maasdriel en Zaltbommel

De gemeenten Maasdriel en Zaltbommel nemen een andere positie in binnen de regio dan de andere zes deelnemende gemeenten. Zij kopen bepaalde vormen van jeugdhulp zelfstandig in. In de voorbereiding en uitvoering van experimenten en pilots wordt met deze situatie rekening gehouden, zodat de betrokkenheid en resultaten passend aansluiten bij hun bestuurlijke en organisatorische context.

Terugkoppeling en communicatie

De resultaten van werkgroepen, experimenten en pilots worden systematisch teruggekoppeld aan kernteam en bestuurlijke gremia. Dit waarborgt transparantie en zorgt dat inzichten hun weg vinden naar zowel beleid als praktijk.

KADER: BEGRIPPENKADER BINNEN DIT PROGRAMMA

Begrip	Omschrijving	Proces & middelen	Doel
Experimenten / try-outs	Kleinschalige tests binnen werkgroepen. Gericht op leren door doen.	Geen extra middelen. Uitvoering binnen afgesproken kaders door werkgroepen.	Ideeën en werkwijzen snel uitproberen, leren en bijstellen.
Pilots	Grotere trajecten die voortkomen uit experimenten of analyses. Worden altijd in DIN-format uitgewerkt.	Kernteam → toetsing in RBJ en SO → budget vrij na positief advies.	Oplossingen breed testen en voorbereiden op structurele inbedding.
Nieuwe initiatieven	Voorstellen die tijdens de looptijd ontstaan uit landelijke ontwikkelingen, praktijkervaringen of signalen van partners/ervaringsdeskundigen.	Kernteam → toetsing in RBJ en SO → budget vrij na positief advies.	Flexibel inspelen op actuele kansen en nieuwe vraagstukken.

5. Uitvoering Programma

5.1 Aanpak

Het Uitvoeringsprogramma Jeugd 2026–2028 is een gezamenlijk traject van gemeenten en ketenpartners in Rivierenland. We werken samen aan toekomstbestendige jeugdhulp: uitvoerbaar, bestuurlijk gedragen en gericht op het oplossen van actuele knelpunten. We hanteren daarbij een gefaseerde en iteratieve aanpak: we werken in stappen, toetsen en verbeteren op basis van ervaring, en maken keuzes op basis van gedeeld inzicht.

Omdat complexe vraagstukken zich niet volledig vooraf laten plannen, bouwen we bewust ruimte in voor een ontwerpende en experimentgerichte werkwijze. In de thematische werkgroepen krijgen partners de mogelijkheid om – binnen afgesproken kaders – kleinschalige experimenten of try-outs uit te voeren. Deze vragen geen extra middelen en leveren vooral leerervaringen op. Wat werkt, kan worden doorontwikkeld richting een pilot; wat niet werkt, wordt bijgesteld of beëindigd.

Vanaf 2026 starten de uitgewerkte pilots. Dit zijn grotere trajecten die wel extra middelen vragen en waarvoor vooraf een voorstel is opgesteld met doelstelling, aanpak, betrokken partners en begroting. Pilots worden via het kernteam geagendeerd en vervolgens besproken in het Regionaal Beleidsoverleg Jeugd (RBJ) en het Strategisch Overleg (SO). Pas na positieve advisering en besluitvorming komt budget beschikbaar voor uitvoering.

We hanteren hierbij een cyclische werkwijze: gezamenlijk doelen en indicatoren vaststellen, ruimte geven voor eigen invulling, en systematisch monitoren en terugkoppelen. Go/no-go-momenten worden benut om zowel de voortgang als de leeropbrengsten en randvoorwaarden te beoordelen. Waar iets werkt, schalen we op; waar het niet werkt, sturen we bij of stoppen we. Experimenteren en pilots zijn daarbij niet alleen een voorbereiding op vernieuwing, maar ook een vaste manier om samen te leren en verbeteren gedurende de hele looptijd van het programma. Daarnaast blijft ruimte voor nieuwe initiatieven. Deze kunnen gedurende de looptijd via het DIN-format (Doelen – Inspanningen – Netwerk) worden ingebracht. Ze doorlopen dezelfde cyclus van toetsing, besluitvorming en

uitvoering, zodat ook tussentijdse kansen en ideeën een plek krijgen binnen het programma.

Fase 1: Voorbereiding (Q1 – juni 2025)

Resultaat: gezamenlijk beeld gevormd van de opgave, werkstructuur ingericht, lopende initiatieven geïnventariseerd en actieonderzoek gestart. De voorbereidingsfase begon al in het eerste kwartaal van 2025. Op 3 maart organiseerden we een werkconferentie waar een brede vertegenwoordiging van ketenpartners aanwezig was. Tijdens deze bijeenkomst is de regiovisie gezamenlijk doorgenomen en hebben we knelpunten opgehaald vanuit de praktijk. Daarnaast is in Q1 het kernteam samengesteld. Dit team is meerdere keren samengekomen om op basis van de regiovisie een gezamenlijke probleemanalyse op te stellen.

In de maanden mei en juni hebben we de voorbereidingsfase verder geconcretiseerd en succesvol afgerond. Tijdens een gezamenlijke werksessie met het kernteam zijn de urgente thema's bepaald en zijn duidelijke interventiegebieden vastgesteld op basis van een prioriteringsmatrix. Vervolgens hebben we een digitale uitvraag uitgezet onder gemeenten en aanbieders om lopende projecten, pilots en relevante initiatieven in kaart te brengen.

De opgehaalde input is gevisualiseerd in een overzichtelijk dashboard dat inmiddels als input dient voor de verdere ontwikkeling binnen de werkgroepen.

De thematische werkgroepen zijn samengesteld met een goede spreiding in expertise en achtergrond. Aan deze werkgroepen nemen zorgaanbieders, verwijzers, onderwijsinstellingen, ervaringsdeskundigen en vertegenwoordigers van sociale wijkteams deel. Waar nodig worden de werkgroepen aangevuld met aanvullende expertise als er specifieke kennis of perspectieven ontbreken voor een bepaald vraagstuk. Iedere werkgroep heeft een duidelijke opdracht ontvangen, met afgesproken doelen, een aanpak en toegang tot ondersteuning vanuit het programmateam.

Tot slot is begin juni een gezamenlijke kick-off georganiseerd waarin de

aanpak, doelen en spelregels zijn gedeeld. De werkgroepen hebben daar hun samenwerking gestart en onder begeleiding een onderzoeksplan opgesteld. Al deze plannen zijn inmiddels afgestemd en gebundeld door het kernteam en vormen nu de basis voor de verdiepende fase.

Elke werkgroep is vervolgens gestart met een actieonderzoek op basis van een eerste startbeeld. De teams hebben concrete probleemstellingen geformuleerd en gaan in kleine tests aan de slag met oplossingsrichtingen.

Het datateam heeft parallel hieraan een quickscan uitgevoerd van bestaande dashboards, rapportages en regiovisie-documenten. Daarbij zijn ook hiaten gesignaleerd, zoals het missen van uniforme procesafspraken die leiden tot o.a. wachttijden of onduidelijke doorlooptijden.

Daarnaast hebben we interviews afgenomen met beleidsadviseurs, zorgaanbieders, contractmanagers en medewerkers van gemeentelijke backoffices. Deze gesprekken boden waardevolle inzichten in de knelpunten in datagebruik, administratieve processen en verbeterbehoeften in de keten.

Naast de werkgroepen lopen er in de regio ook al diverse initiatieven, zoals JIM (Jouw Ingebrachte Mentor) en JoinUs, gericht op respectievelijk netwerkversterking en het voorkomen van eenzaamheid onder jongeren. Deze initiatieven worden los van de werkgroepen verder ontwikkeld, maar maken wel integraal deel uit van de bredere aanpak. Ze bieden waardevolle inzichten en ervaringen die meegenomen worden in de uitwerking van het Uitvoeringsprogramma Jeugd.

Fase 2: Verdieping & Conceptontwikkeling (juli – oktober 2025)

Doel: verdiepen van probleeminzicht, uitproberen van oplossingen, voorbereiden van keuzes voor pilots.

Acties:

Uitvoeren mini-tests en praktijkexperimenten

In deze fase zetten de werkgroepen eerste kleine praktijkexperimenten op. Denk aan het testen van een aangepaste overlegstructuur tussen zorgaanbieders, een nieuwe registratieprocedure of een alternatieve toewijzingsaanpak binnen de gemeente. De insteek is leren door doen: wat werkt er, wat niet en waarom?

Documenteren en bespreken resultaten

De resultaten van de mini-tests worden vastgelegd in een gestandaardiseerd format, met daarin het probleem, de hypothese, de testopzet, de uitkomst en de leerpunten. Deze documentatie bespreken we binnen het kernteam en de andere werkgroepen om van elkaar te leren.

Vorbereiden datasprintstructuur (juli/september)

In de zomermaanden ontwikkelen we een concreet format voor datasprints: korte cycli van drie weken waarin we een specifiek communicatie bericht (bijv. Start zorg of Toewijzing) onderzoeken en afstemmen en eventuele verbeteringen vaststellen en waar mogelijk direct of in de toekomst implementeren. Het voorstel leggen we in september ter besluitvorming voor aan het Managers Overleg (MO).

Start sprint met betrekking tot datakwaliteit (vanaf September)

Bij vaststelling van het Uitvoeringsprogramma in het BO starten we in september met de eerste sprint. Als aftrap organiseren we een regionale kick-offbijeenkomst voor collega's die werken in de backoffice van gemeenten en zorgaanbieders. Tijdens deze bijeenkomst inventariseren we met elkaar welke knelpunten in de gegevensuitwisseling worden ervaren en waar verbeterkansen liggen. Deze input vormt de basis voor de prioritering en inrichting van de eerste sprints.

Thema's die we hierin oppakken zijn bijvoorbeeld de onduidelijke registratie van het start-zorgbericht (305), het ontbreken van een uniforme wachttijddefinitie of het onjuist invullen van het verwijzertype in bericht 301. In de sprintaanpak werken we gericht aan verbetering: via korte cycli van analyse, experiment en bijstelling. De opbrengsten koppelen we terug aan het kernteam en gebruiken we als input voor harmonisatie van processen, sturingsinformatie en leerdoelen binnen het programma.

Presenteren testresultaten

In september organiseren we een werkbijeenkomst waar alle werkgroepen hun voorlopige bevindingen presenteren. Dit biedt inzicht in de gezamenlijke voortgang en helpt bij het herkennen van overlappende oplossingsrichtingen.

Kiezen oplossingsrichtingen

Op basis van impact, uitvoerbaarheid en urgentie maken we als kernteam een onderbouwde keuze voor de oplossingsrichtingen die worden uitgewerkt tot pilots. Deze selectie wordt afgestemd met de betrokken partijen.

Evalueren en herschikken werkgroepen indien nodig

Op basis van de voortgang evalueren we de samenstelling van de werkgroepen. Indien nodig voegen we expertise toe of splitsen we werkgroepen op in subgroepen voor specifieke thema's.

Fase 3: Uitwerking & Pilotvoorbereiding (oktober – december 2025)

Doel: van oplossingsrichting naar uitvoerbare pilots met monitoring en sturingsinformatie.

Resultaat: vertaald in concrete pilots, meetstructuren, spelregels en communicatie richting uitvoering.

Uitwerken pilotvoorstellen

In oktober tot en met december 2025 vertalen we de geselecteerde oplossingsrichtingen naar concrete, uitvoerbare pilots. Iedere werkgroep werkt een volledig pilotvoorstel uit, gebruikmakend van een sjabloon waarin de doelstelling, doelgroep, aanpak, betrokken partijen en beoogde effecten worden vastgelegd. Deze voorstellen zorgen voor consistentie en vergelijkbaarheid tussen de verschillende pilots.

Opstellen meet- en testplannen

Daarna stellen we per pilot een meet- en testplan op. Hierin beschrijven we

welke indicatoren we willen volgen, wie waarvoor verantwoordelijk is, hoe en wanneer we meten, en hoe de voortgang wordt gerapporteerd.

Afspraken over rollen en verantwoordelijkheden

Voor elke pilot maken we heldere afspraken over wie waarvoor verantwoordelijk is. We leggen vast wie de leiding heeft over de uitvoering, wie besluiten mag nemen, wie inhoudelijk meedenkt of advies geeft, en wie geïnformeerd moet blijven over de voortgang. Deze rolverdeling wordt afgestemd met gemeenten, aanbieders en betrokken beleidsadviseurs. Zo zorgen we voor duidelijke verwachtingen, eigenaarschap en een soepele samenwerking tijdens de uitvoering.

Voortzetten datasprints

We zetten ook de datasprints voort. In oktober en november voeren we de tweede en derde sprint uit. In Q1 2026 zullen de overige 3 datasprints worden uitgevoerd. Hierbij pakken we vervolgvraagstukken op zoals het standaardiseren van het berichtenverkeer, het verbeteren van foutmarges in administratieve registraties of het correct invullen van het verwijzertype. Iedere sprint wordt afgesloten met een korte evaluatie en directe terugkoppeling naar de werkgroepen en het kernteam.

Keuze en fasering pilots

Tegen het einde van de fase maken we definitieve keuzes over welke pilots doorgaan naar uitvoering en hoe ze worden gefaseerd in de tijd. Deze afwegingen worden gedeeld met het RBJ, MO en BO.

Communicatie richting uitvoering 2026

De communicatie met gemeenten, ketenpartners en uitvoerende professionals wordt in detail beschreven in het communicatieplan (zie hoofdstuk 5.4). Hierin staan de vaste contactmomenten, formats en terugkoppelingen waarmee we de voortgang, leeropbrengsten en besluiten structureel delen.

Dynamisch programmaplan als vertrekpunt uitvoering

Als afronding worden alle uitgewerkte onderdelen – pilots, monitoringstructuur, spelregels van samenwerking en vervolgstappen –

toegevoegd aan dit programmaplan. Dit document vormt daarmee het dynamische uitvoeringskader voor de periode 2026–2028. In fase 4 starten we met de gefaseerde uitvoering van de pilots zoals beschreven in dit plan. Nieuwe inzichten en projecten kunnen gedurende de looptijd worden toegevoegd, waardoor dit document steeds meebeweegt met de voortgang van het programma.

Fase 4: Gefaseerde uitvoering pilots (2026–2028)

Doel: gefaseerde uitvoering van pilots zoals opgenomen in het programmaplan, met ruimte voor nieuwe initiatieven op basis van voortschrijdend inzicht. Vanaf 2026 start de uitvoering van de geselecteerde pilots binnen de vijf actielijnen. Deze worden gefaseerd uitgerold: sommige pilots starten direct, anderen in latere jaren, afhankelijk van de mate van voorbereiding, betrokkenheid van partners en bestuurlijke prioritering. Per pilot is een go/no-go-moment ingebouwd, waarop gemeenten besluiten over voortzetting, aanpassing of beëindiging. Gedurende deze fase blijft het programmaplan een dynamisch document. Nieuwe initiatieven kunnen worden toegevoegd via het DIN-format en volgen dezelfde cyclus van toetsing, besluitvorming en uitvoering. Elke nieuwe pilot wordt ondergebracht in een projectgroep die werkt volgens de uitgangspunten van dit programma: iteratief, multidisciplinair en lerend. De voortgang wordt gemonitord via het regionale dashboard en geëvalueerd in het kernteam. Kennisdeling vindt plaats via communicatieformats, kennissessies en reflectiebijeenkomsten. Zo bouwen we aan een lerende regio waarin structurele verbetering van de jeugdhulp centraal staat.

Evaluatie sprintaanpak en borging

We evalueren de datasprintaanpak en bespreken we met de regio of en hoe we deze werkvorm structureel kunnen borgen na 2025. De inzichten uit de datasprints worden niet alleen lokaal toegepast, maar vormen ook input voor de verdere ontwikkeling van het regionale dashboard, beleidsbijstelling en kwaliteitsverbetering van het berichtenverkeer.

Versterken van duurzame samenwerking

Een centrale ambitie binnen de Aanpak Jeugd Rivierenland 2025 is het opbouwen van duurzame samenwerking. We doen dit door bewust te investeren in relaties, gedeeld eigenaarschap en een gezamenlijke leer- en ontwikkelruimte. In november 2025 organiseren we een regionale kick-offbijeenkomst voor het programmaplan. Hier presenteren we de gezamenlijke ambitie en werkwijze aan alle partners. Deze bijeenkomst is bedoeld om samenwerking, belemmeringen en onderlinge afhankelijkheden bespreekbaar te maken. Gezamenlijk formuleren we tijdens deze sessie een eerste set leidende principes en spelregels, die richting geven aan onze manier van samenwerken. Deze leidende principes vormen tevens een gedeeld kader voor het bewust omgaan met verschillen, schuring en onderlinge afhankelijkheden – het zogenoemde werken in de tussenruimte. We nodigen betrokkenen uit om zich hieraan te committeren. Deze leidende principes worden waar nodig getoetst in de praktijk, en bijgesteld op basis van ervaring.

We erkennen dat samenwerking in een regionaal netwerk niet vanzelfsprekend is. Partners brengen verschillende perspectieven, mandaten en kaders mee. Juist daarom willen we ruimte maken voor het zogenoemde werken in de tussenruimte: het bewust omgaan met verschillen, schuring en onderlinge afhankelijkheden.

In dit programma creëren we die ruimte door het organiseren van open werksessies, reflectiemomenten en het betrekken van ervaringsdeskundigen op sleutelmomenten. In deze gedeelde leeromgeving kunnen aannames worden bevraagd, spanningen worden benut en gezamenlijke oplossingsrichtingen ontstaan. Niet alles hoeft direct opgelost of afgebakend. We zoeken actief naar gedeelde opgaven waarin we elkaar versterken. Dat vraagt om commitment, reflectie en het lef om te leren van wat (nog) niet werkt.

De thematische werkgroepen vormen het hart van deze samenwerking. Hierin participeren zorgaanbieders, verwijzers, onderwijsinstellingen, ervaringsdeskundigen en wijkteammedewerkers. De werkgroepen zijn flexibel samengesteld en worden aangevuld wanneer blijkt dat er expertise ontbreekt. Ze vormen niet alleen de motor voor uitvoering, maar ook voor

leerproces en netwerkontwikkeling.

Om deze samenwerking duurzaam te borgen, nemen we aanvullende stappen:

- **Regelmatig regionaal overleg** met vertegenwoordigers van werkgroepen en bestaande initiatieven zoals JIM en JoinUs, om verbinding te maken tussen lopende activiteiten.
- **Leren en reflecteren als vast onderdeel van de cyclus**, via sprintreflecties, regionale kennissessies en feedbackmomenten. Zo bouwen we een lerend netwerk op alle niveaus.
- **Transparantie via voortgangsmonitoring** en actieve communicatie richting bestuurders, professionals en ketenpartners.
- **Structurele afspraken** over samenwerking leggen we vast in het uitvoeringsplan, inclusief rolverdeling, verantwoordelijkheden en waar nodig bestuurlijke verankering.

Met deze aanpak zorgen we ervoor dat de samenwerking niet alleen projectmatig en tijdelijk is, maar dat we samen een netwerk bouwen dat zich aanpast, leert en blijft bestaan.

Ruimte voor nieuwe initiatieven en inzichten

Binnen een lerend en iteratief programma als dit ontstaan gaandeweg nieuwe inzichten, ideeën en kansen. Daarom houden we in het Uitvoeringsprogramma bewust ruimte voor het toevoegen van nieuwe pilots of initiatieven die tijdens de looptijd naar voren komen. We doen dit op een gestructureerde manier aan de hand van de DIN-methodiek: Doelen, Inspanningen en Netwerk.

Voor elk nieuw voorstel leggen we kort en helder vast:

Doelen – Wat willen we bereiken met dit initiatief?

Inspanningen – Welke inzet, middelen en acties zijn hiervoor nodig?

Netwerk – Welke partijen zijn betrokken en hoe sluit dit aan bij het bestaande programma?

Deze aanpak stelt ons in staat om flexibel in te spelen op actuele vraagstukken zonder de integraliteit van het programma te verliezen. Het DIN-format wordt opgenomen in het Uitvoeringsprogramma als vast afwegingskader voor nieuwe voorstellen.

5.2 Verantwoording en lerend evalueren

Wij willen niet alleen uitvoeren, maar ook leren van wat we doen. Daarom bouwen we een vaste structuur in voor verantwoording, reflectie en bijstelling. Zo vergroten we transparantie, eigenaarschap en effectiviteit. Iedere zes maanden brengen we een programmarapportage uit. Hierin staan de voortgang per actielijn, leerpunten uit pilots en eventuele knelpunten. Deze bespreken we in het kernteam en bestuurlijke overleg. We organiseren vaste reflectiebijeenkomsten met vertegenwoordigers van beleid, uitvoering, bestuur en ervaringsdeskundigen om resultaten en processen te evalueren. Via werkgroepen en pilots halen we structureel feedback op van jongeren, ouders en professionals. Besluitvorming – zoals go/no-go-momenten – leggen we vast en lichten we toe, zodat gemeenten en ketenpartners zicht houden op voortgang en richting. Lerend evalueren is geen apart traject, maar een rode draad in de uitvoering. Het helpt ons beter te sturen op dat wat echt werkt in de praktijk.

5.3 Communicatie

Heldere communicatie en actieve participatie zijn essentieel voor het slagen van onze gezamenlijke aanpak. We richten daarom een doorlopende structuur in voor informatie-uitwisseling en dialoog tussen beleid, uitvoering, bestuur en ketenpartners. Hierbij maken we gebruik van vaste contactmomenten, herkenbare formats en toegankelijke, doelgroepgerichte communicatie. Om complexe vraagstukken inzichtelijk te maken en gesprekken hierover te ondersteunen, zetten we systemische ontwerpers in. Zij ontwikkelen visuele werkvormen en praatplaten die richting geven aan de gezamenlijke aanpak en samenwerking bevorderen. De communicatieaanpak zorgt ervoor dat álle betrokkenen gedurende het hele programma goed aangehaakt blijven – óók als zij niet actief deelnemen aan werkgroepen of projectgroepen.

Doelen van de communicatie

Onze communicatie richt zich op vier centrale doelen:

Versterken van betrokkenheid en helderheid over ieders rol;
Uitwisseling van inzichten en kennis tussen praktijk, beleid en bestuur;
Transparant informeren over voortgang, keuzes en resultaten;
Stimuleren van vertrouwen en eigenaarschap op alle niveaus.
We maken onderscheid tussen interne communicatie (kernteam en werkgroepen) en externe communicatie (richting bestuurders, professionals en netwerkpartners). Dit zorgt voor zowel grip als verbinding.

Middelen en momenten

- **Reflectieverslagen na elke sprint:**
Korte, visuele samenvattingen van de leeropbrengsten worden gedeeld met alle betrokkenen. Dit bevordert kennisdeling en maakt tijdige bijsturing mogelijk.
- **Kwartaalnieuwsbrief:**
Bevat updates over pilots, besluiten, bijeenkomsten en inzichten. Zo blijft het bredere netwerk goed geïnformeerd.
- **Kennissessies en intervisie (per kwartaal):**
Beleidsmakers, professionals en andere betrokkenen gaan met elkaar in gesprek over actuele thema's en praktijkervaringen.
- **Halfjaarlijkse rapportage aan BO en MO:**
Het Bestuurlijk Overleg (BO), het Strategisch overleg (SO) – waar relevant – het Management Overleg (MO) worden geïnformeerd over voortgang, dilemma's en voorgenomen keuzes.
- **Nieuwe voorstellen via DIN-format (Doelen – Inspanningen – Netwerk):**
Biedt structuur bij het formuleren, afwegen en prioriteren van nieuwe initiatieven of pilots.
- **Leren van de praktijk**
Wat we leren in de uitvoering, brengen we systematisch terug naar het beleid. Werkgroepen en projectteams leveren niet alleen resultaten, maar ook waardevolle inzichten op over wat werkt en wat niet. Deze worden besproken in het kernteam en benut bij besluitvorming. Zo sluiten strategische keuzes beter aan op wat nodig én haalbaar is in de praktijk.

Betrokkenheid van jongeren, ouders en verzorgers

De inbreng van jongeren, ouders en verzorgers – als ervaringsdeskundigen – is cruciaal voor een mensgerichte en uitvoerbare aanpak. Zij nemen deel aan werkgroepen, pilots en reflectiemomenten, maar zijn niet altijd actief in elk onderdeel van het programma. Daarom zorgen we ook voor passende communicatievormen die hen gedurende het hele traject goed blijven meenemen: over wat er speelt, welke keuzes worden overwogen en wat de opbrengsten zijn.

We maken hun participatie mogelijk én waardevol door het bieden van begeleiding, passende werkvormen en – waar nodig – een vergoeding. Zo maken we structureel ruimte voor hun perspectief, wat plannen realistischer, mensgerichter en uitvoerbaarder maakt.

6. Risico en beheersmaatregelen

De uitvoering van het programma brengt verschillende risico's met zich mee. Hieronder worden de belangrijkste risico's benoemd, met daarbij de maatregelen die we treffen om deze te beheersen.

Capaciteitsdruk bij gemeenten en ketenpartners

De inzet van professionals en beleidsadviseurs kan onder druk komen te staan, waardoor vertraging of verminderde betrokkenheid ontstaat.

Beheersing: werkgroepen flexibel inrichten, voortgangsbewaking via kernteam, prioritering van werkzaamheden en overleg met programmamanager en MO.

Onvoldoende datakwaliteit of beschikbare stuurinformatie

Beperkte of inconsistente data belemmert monitoring en bijsturing.

Beheersing: uitvoeren van datasprints, standaardisatie in definities, doorontwikkeling van het regionale dashboard en structurele feedbackloops.

Onvoldoende bestuurlijk of ambtelijk draagvlak

Wanneer draagvlak ontbreekt, kan dit leiden tot vertraging of beperkte borging.

Beheersing: communicatieplan, vaste reflectiemomenten en structurele terugkoppeling per pilot en actielijn.

Tegenvallende resultaten van pilots

Als pilots onvoldoende resultaat opleveren, kan dit leiden tot demotivatie of stopzetten van trajecten.

Beheersing: werken met duidelijke doelen en indicatoren, ingebouwde go/no-go-momenten en ruimte voor bijstelling en leren.

Borgen van duurzame samenwerking

Samenwerking kan beperkt blijven tot projectniveau in plaats van structureel ingebed te worden.

Beheersing: afspraken over langetermijn commitment, verankering in bestaande structuren en gezamenlijke doorontwikkeling na afloop van het programma.

Afhankelijkheid van landelijke ontwikkelingen

Vertraging in de Hervormingsagenda Jeugd en onduidelijkheid rond het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming kunnen leiden tot onzekerheid over inrichting en financiering van het regionale stelsel. Dit kan de uitvoerbaarheid van plannen onder druk zetten.

Beheersing: zorgen dat we tijdig en goed geïnformeerd zijn over landelijke besluiten, scenario's uitwerken voor verschillende uitkomsten en flexibel blijven in de regionale uitvoering.

Besluitvorming over pilots

De verplichte toetsing van pilotvoorstellen in RBJ en SO kan leiden tot vertraging bij de start van pilots.

Beheersing: werken met heldere formats (DIN), tijdige voorbereiding en beoordeling in het kernteam, en ruimte behouden voor kleinschalige experimenten zonder aanvullende besluitvorming.

7. Planning

Planning met Mijlpalen (mei 2025 – december 2028)

Maand / Periode	Mijlpaal / Activiteit
Mei 2025	Kick-off werkgroepen · Start interviews · Inventarisatie initiatieven · Verkenning probleemgebieden
Juni 2025	Onderzoeksplan klaar · Dataquickscan · Format werkgroepresultaten vastgesteld
Juli 2025	Start mini-testjes · Voorstel datasprintstructuur · Analyse processen gestart
September 2025	Besluitvorming MO over datasprints · Sprintplanning gemaakt
September 2025	Start eerste datasprint · Tussenbijeenkomst werkgroepen. Keuze oplossingsrichtingen
Oktober 2025	Tweede datasprint · Uitwerken pilots · kennissessie · Spelregels en rolverdeling vastgesteld
November 2025	Derde datasprint · Keuze en fasering definitieve pilots
December 2025	Evaluatie sprintaanpak · Communicatieplan · Oplevering dynamisch programmaplan
Januari 2026	Start uitvoering eerste serie pilots binnen 5 actielijnen
Maart 2026	Eerste reflectie en voortgangsrapportage pilots · Nieuwe voorstellen via DIN-format
Juni 2026	Kennissessies en bijsturing pilots · Eventuele start nieuwe pilots
December 2026	Jaarafsluiting en regionale leerbijeenkomst · Bijstelling programmaplan
2027 (doorlopend)	Vervolg pilots 2e serie · Monitoring voortgang · Evaluaties en aanpassingen
Juni 2027	Halfjaarlijkse reflectie & bestuursrapportage
December 2027	Eindevaluatie tweede reeks pilots · Strategische keuzes richting afronding
2028 (doorlopend)	Verankering werkende onderdelen · Afronding niet-werkende pilots
Maart 2028	Start voorbereiding regiovisie na 2028
December 2028	Eindrapportage Uitvoeringsprogramma

8. Begroting

Deze begroting geeft een overzicht van de jaarlijkse inzet van middelen voor het Uitvoeringsprogramma voor de periode 2026–2028. Een groot deel van de capaciteit wordt geleverd vanuit de eigen organisatie: projectleiding, deelname aan werkgroepen, dataspecialisten en ondersteuning worden in natura geleverd. Hierdoor blijven externe kosten beperkt, wordt eigenaarschap versterkt en bouwen we aan duurzame regionale samenwerking.

Door gebruik te maken van eigen locaties voor bijeenkomsten en een regionaal dashboard in ontwikkeling, is er meer ruimte vrijgemaakt voor directe uitvoering van pilots. Voor de inzet van middelen voor pilots en experimenten wordt standaard een go/no-go moment ingebouwd waarin gemeenten besluiten over voortzetting of bijstelling. Gemeenten besluiten periodiek over voortzetting of bijstelling. Indien er in enig jaar budget overblijft, vloeit dit terug naar de deelnemende gemeenten.

Post	2026	2027	2028	Toelichting
1. Projectleiding (0,8 fte)	€0	€0	€0	Wordt geleverd vanuit samenwerkingsovereenkomst; geen extra kosten.
2. Project-ondersteuning (0,3 fte)	€0	€0	€0	Wordt geleverd vanuit de samenwerkingsovereenkomst; geen extra kosten
3. Systemisch ontwerper	€35.000	€35.000	€35.000	Verbindt actielijnen, ondersteunt ontwerp- en leerstructuren.
4. Uitvoering pilots ¹	€80.000	€80.000	€80.000	Gericht op uitvoering pilots binnen de 5 actielijnen (o.a. JIM, lokale teams, wachttijd).
5. Datakwaliteit, monitoring & dashboards	€13.000	€13.000	€13.000	Doorvoering contractstandaarden en verbeteren datakwaliteit; harmonisatie backofficeprocessen.
6. JoinUs (regionale inzet)	€28.500	€28.500	€28.500	Kosten contract JoinUs Nederland, inzet regionale coördinator. Loopt al enkele jaren, nu integratie in UP.
6. Communicatie & kennisdeling	€5.000	€5.000	€5.000	Ondersteunen bij de uitvoering van het communicatieplan.
7. Werkbudget werkgroepen & bijeenkomsten	€7.400	€7.400	€7.400	Inzet voor bijeenkomsten, participatie en samenwerking met ervaringsdeskundigen en uitvoerende professionals binnen de regio.
Totaal per jaar	€168.900	€168.900	€168.900	
Bijdrage transformatie fonds	€18.900	€18.900	€18.900	Restant transformatiefonds, verspreid over drie jaar.
Totaal voor gemeenten	€150.000	€150.000	€150.000	

¹ Dit budget t.a.v. de pilots wordt door de gemeente gereserveerd, maar akkoord volgt als de uitwerking van de pilots akkoord is bevonden door het strategisch overleg.